10' 2000
ЖОВТЕНЬ

Всеукраїнський дитячий журнал

Веселка

У НОМЕРІ:

Чи може крокодил бути лікарем?

Білосніжка грає в лото.

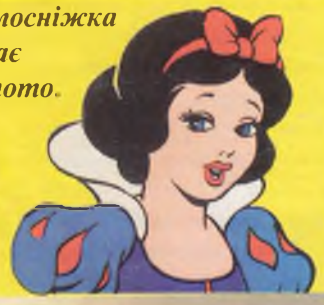

Пригода з

Індекс 74022

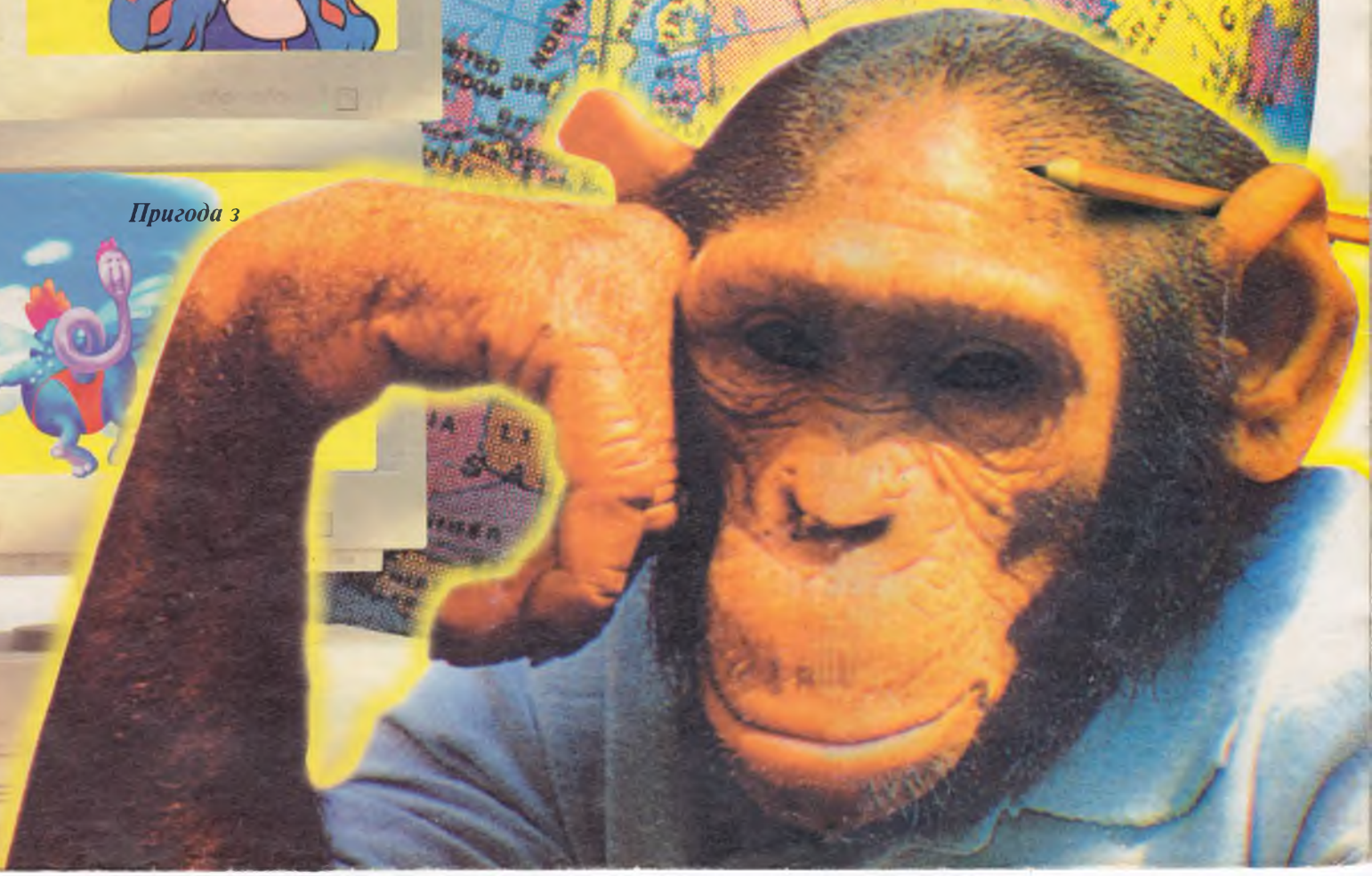

"Чому в Антарктиді багато льоду і коли він розтане?
Дмитро МОРГУН, Чернігівська обл."

"Що відбувається з льодовиками?
Андрій ЛУЦЕНКО, Полтавська обл."

АНТАРКТИДА «ПРИЇДЕ» В САХАРУ?

Найбільша на землі пустеля — Сахара — займає площу 7 мільйонів квадратних кілометрів. Тут немає жодної річки. Пустеля збільшує свої володіння — за 20 років вона просунулася на південь більше ніж на 200 кілометрів. Як зупинити її і перетворити на оазис, де б росли і апельсини, і фініки, і виноград?

На допомогу Сахарі має прийти теж пустеля, лише не піщана, а крижана. Авжеж, такою крижаною пустелею можна назвати Антарктиду.

Антарктида — материк, що міститься навколо Південного полюса Землі. Він укритий товстим шаром льоду, в центрі його висота сягає 4 кілометрів. Це — льодовиковий щит Антарктиди.

Колись цей материк був з'єднаний з Австралією. Але близько 35 мільйонів років тому Австралія відокремилася. А в протоку, яка утворилася і поступово розширювалася, ринула холодна течія. Ця течія — найпотужніша серед усіх океанських. Вона захоплює воду на три кілометри в глибину, і за секунду в ній протікає удвічі більше води, ніж у всіх разом узятих річках земної кулі. Течія — природний бар'єр, який не дозволяє теплу проникати до Антарктиди і ніби охороняє її льодовиковий щит.

Щороку там тане приблизно стільки льоду, скільки і накопичується. А щоб увесь лід розтанув, треба, щоб температура на цьому материку підвищилася на 16 градусів. Практично це неможливо. Але якби це сталося, то рівень світового океану піднявся б на 60 метрів. Це означає, що прибережні території всіх континентів було б затоплено, під водою опинилися б усі порти. Якби зникла крижана шапка Антарктиди — змінився б і клімат на нашій планеті.

Але це неможливо, хоча під товстим шаром льоду внаслідок великого тиску (згадайте, скільки льоду тисне донизу — до 4 кілометрів!) відбувається його танення. Під льодом утворюються басейни, цілі озера.

Щороку від Антарктиди відколюється і плаває у морях п'ять тисяч крижаних гір — айсбергів. Нещодавно у плавання вирушив айсберг неймовірних розмірів — завдовжки 292 і завширшки 37 кілометрів. Справжнісінький льодовий острів! Надводна його частина здіймається над рівнем моря на 50 метрів.

Ось такі крижані частини Антарктиди і хочуть учені привезти "в гості" у Сахару. Вже ведуться роботи по перетворенню Аравійської пустелі (це північно-східна частина Сахари) в квітучий оазис. Воду буде отримано випаровуванням величезного айсберга. Його вкутають спеціальною плівкою, щоб не розтанув по дорозі, і притягнуть потужними буксирами з Південного полюса. Тепер вода айсбергів не пропадатиме марно. І вже зовсім скоро ми ласуватимемо апельсинами від Антарктиди, тобто з пустелі, яку напоїла вода з крижаного материка.

"Хто створив глобус?
Учні Студенецької школи Харківської обл."

ЗЕМНА КУЛЯ У... КИШЕНІ

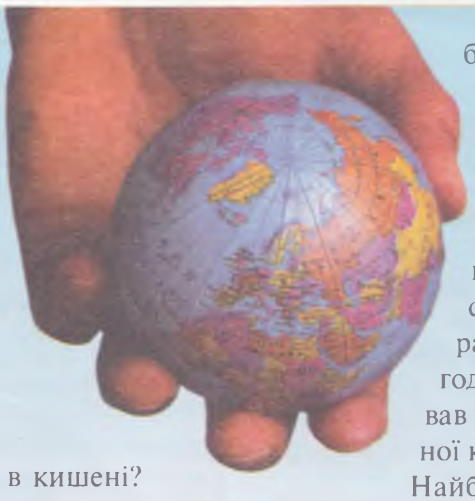

Чи може земна куля уміститися в кишені? Навіть страшно уявити таку картину: надвелетень із гігантської планети кладе собі в кишеню нашу Землю... Бр-р-р... Хай краще він залишається на своїй планеті й не чіпає нашу.

Але якщо взяти невеличкий глобус, то кожен із нас може зробити це — покласти земну кулю в кишеню.

Глобусами люди користуються з глибокої давнини. Дві тисячі років тому майстер Кратес із міста Пергама зробив "земну кулю". Вона була такою гарною, що античні письменники оспівували її у своїх творах. Звісно, той глобус не зберігся.

А ось "земним яблучком", яке виготовив німецький географ Мартін Бегайм, можна помилуватися й сьогодні. Проте годі шукати на ньому Америку — її там немає. І не тому, що географ погано знав географію. Мартін Бегайм виготовляв свій глобус у той час, коли Америку тільки відкривали, а він про це ще не знав.

У стародавні часи глобус неодмінно брали в морські подорожі — лише він та зірки на небі допомагали визначати місцезнаходження корабля і вести його визначеним курсом. Він був картою, бо справжні морські карти з'явилися тільки у XVIII столітті.

Дуже популярним став глобус у XV столітті, коли відбувалися важливі географічні відкриття. У Лондоні можна було купити глобус завбільшки як апельсин. Зверху він був моделлю Землі, а на внутрішньому боці півкуль розмістилося зоряне небо. Багаті люди замовляли собі розкішні глобуси — прикрашені золотом, сріблом, гербами, прапорами. З'явився глобус із годинником — він показував час у будь-якій точці земної кулі.

Найбільшим у світі вважається глобус, виготовлений для Паризької виставки 1889 року. В діаметрі мав 15 метрів, а довжина нанесеного на нього меридіану становила 40 метрів. Важив він майже 10 тонн і обертався навколо своєї осі зі швидкістю обертання Землі.

Сучасні глобуси мають свою спеціальність. Політичні розказують, які держави є на Землі. Фізичні показують гори і низовини, плоскогір'я і височини. Фізичні глобуси бувають з нерівною поверхнею — з опуклими горами й височинами. Є астрономічні глобуси — з картою зоряного неба, місячні — з рельєфом Місяця.

Дивовижна річ глобус — за хвилину можна "оббігти" всю земну кулю!

Глобус Мартіна БЕГАЙМА

КАЛЕНДАРИК НАГАДАЙЛИК

Напівзимовий-падолистний привіт передає вам, барвінчата, останній місяць осені. Листопад топче стежку до зими. А там рукою подати і до Нового року. Дні збіжать швидко, ви ж знаєте, які вони у листопаді — грудні короткі. А тому не забудьте передплатити "Барвінок" на наступний рік — зробіть це зараз, не відкладайте на потім.

Листопад дарує нам свята: **8 — Дмитра**, **21 — Михайла**.

9 листопада — День української писемності та мови. Постарайтеся цього дня усі без винятку (навіть ті, хто розмовляє російською) говорити лише українською мовою — і в школі, і вдома. Так незвичайно і свято відзначите, і українську мову підтримаєте. Хто ж це зробить, як не ви — барвінчата, малі українці?

Володимир ЛУЧУК

ХИТРИЙ ЛИС ФАРБУЄ ЛІС

Хитрий лис
на верховині
носить фарби
у тайстрині.*

Лис,
покіль зима настане,
ліс
фарбує у багряне.
На дива дивиться скорі
звірі
збіглися
у зворі:*
— Лис фарбує ліс!
Дивіться!
Не торка ж ялиць одних:
хитрий він,
тому й боїться
поколотися об них!

Художник Ю. ПРАВДОХІНА

Словничок незрозумілих слів, позначених у вірші зірочками:
тайстрина, тайстра — *торбина,*
звір, ізвір — *яр.*

© «Барвінок», 2000

НЕЙМОВІРНА ГРА З КЛАСНИМИ ПРИЗАМИ!

ГРАЄ МАМА, ГРАЄ ТАТКО, А ВИГРАЄ БАРВІНЧАТКО! ПЕРЕМОЖЕЦЬ БАРВІНКОВОГО ЛОТО ОТРИМАЄ 500 ГРИВЕНЬ!

Барвінчатко! У попередньому номері ти ознайомився з умовами гри-лотереї для тих, хто передплатив "Барвінок" на 2001 рік. Але нею не вичерпуються сюрпризи "Барвінку" для тебе. Отож, якщо ти вже передплатив журнал на наступний рік, надішли до редакції передплатну квитанцію для участі в лотереї. Але спочатку зазирни на ***стор. 9.*** *Там на тебе чекає ще один неймовірний сюрприз — Барвінкове лото. Закресли п'ять клітинок на свій вибір, напиши свої ім'я та прізвище, вік, а також ім'я, прізвище, по батькові мами чи тата (хто у разі виграшу може отримати гроші), повну адресу і разом із передплатною квитанцією надішли до редакції.*

Хто вгадає п'ять номерів, той отримає суперприз — ***500 гривень!***

Чотири номери — ***250 гривень,*** *три —* ***100 гривень.***

Участь у лото можуть брати всі передплатники журналу. Хто передплатив "Барвінок" на увесь 2001 рік, отримає повний виграш, на півроку — половину суми виграшу, на квартал — третину.

Використай цю картку для себе. А в наступному номері буде ще одна картка — спеціально для твого друга. Переконай і його передплатити "Барвінок" на 2001 рік, щоб і він міг спробувати виграти приз від "Барвінку".

ЩЕ ОДНА ЛОТЕРЕЯ!

Серед тих, хто передплатив "Барвінок" на друге півріччя, виграли:

плеєр *— Костя ПЕРЕПЕЛИЦЯ з Вінницької обл.;*

фотоапарат *— Марина ОДИНЕЦЬ із Київської обл.;*

ігри "Новий бум" *— Світлана ЛЕВЧУК із Хмельницької обл., Таня ЮРЧУК із Чернігівської обл., Надія КУШНІР із Дніпропетровської обл., Володимир, Вікторія і Олена СВИНАРИКИ з м. Тернопіль;*

пенал *— Юля ТАРАНЕЦЬ із Полтавської обл.;*

конструктори літаків *— Олександр МАТВЕЄВ із Харківської обл., Яків ЛИННИК із Запорізької обл.;*

фарби *— Настя ФОСТУН із Івано-Франківської обл., Олена ПРИХІДНА із Донецької обл., Лариса ЦВИД із Волинської обл., Юрко ПАНАСЮК із Вінницької обл.;*

книги *— Олена МИРОНОВА з Криму, Юля КОВАЛЬ із Черкаської обл., Аня ІЛЮЩЕНКО з Дніпропетровської обл., Дмитро САТАНОВСЬКИЙ з Вінницької обл., Надія ВОЛЯНИК із Львівської обл. і ще 20 барвінчат.*

А кому не пощастило цього разу — не засмучуйтеся, бо це не остання лотерея. Уже зовсім скоро відбудеться новий розіграш лотереї — поквапіться передплатити журнал на наступний рік і уважно читайте умови лотереї. Цього разу вона буде з особливими, фантастичними сюрпризами.

БАРВІНОК

"Привіт, Барвінку! Дуже дякую тобі за плеєр, який я виграв у твоїй лотереї. Тепер, коли я гуляю, катаюся на велосипеді, то завжди слухаю улюблені мелодії. Це я на фото з твоїм подарунком.

Костя ГРИЦАН,
Закарпатська обл.".

ЛЮДИНА — ТЕ, ЩО РОСТЕ

Антоніна МОВЧУН,
заслужений вчитель України

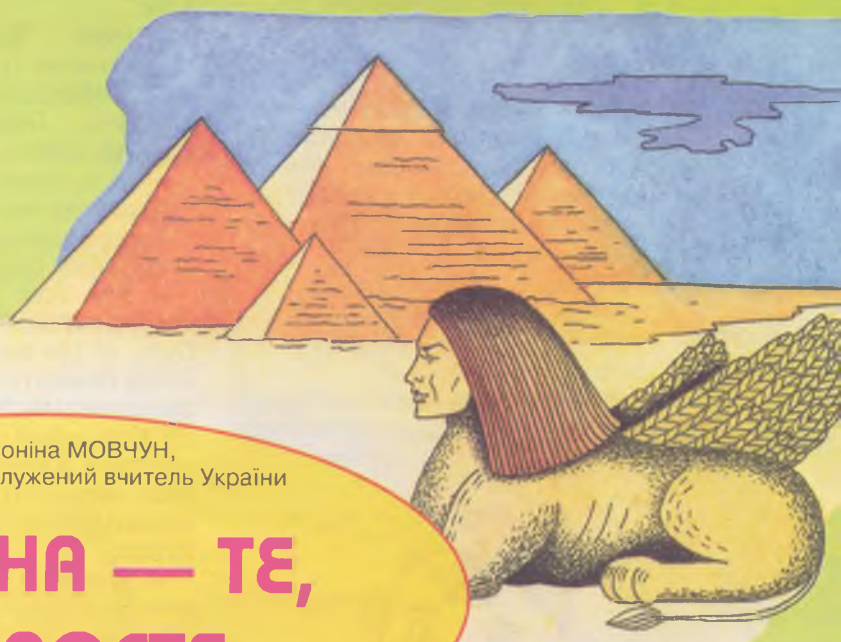

Відгадайте загадку: хто ходить вранці на чотирьох ногах, опівдні — на двох, а ввечері — на трьох?

"Людина", — скажете, усміхаючись, бо загадка легка. Тепер усі знають її розгадку, а колись...

Колись, тисячі років тому, ця загадка була страшною зброєю чудовиська Сфінкса. Крилате страхіття з головою жінки і тулубом лева сиділо на скелі поблизу міста Фіви і всім загадувало загадку.

І вбивало всіх, бо ніхто не міг її розгадати. Лише цар Едіп — грецький герой відповів, що це людина в дитячому віці ходить на чотирьох, доросла людина ходить на двох ногах, а людина похилого віку — на трьох, бо підтримує себе палицею. Чудовисько кинулося у прірву. Ім'я героя Едіп означає — той, хто знає загадку про ноги. Людина перемогла страховисько.

А які таємниці ховає в собі слово "людина"? Це наше праслов'янське слово, а "прибилося" воно до нас з індоєвропейської мови, де корінь "люд" означало рости, те, що росте. Людина — те, що росте! Малюк росте, щоб стати дорослим. А доросла людина росте, зростає духовно, вдосконалюється — щоб бути Людиною на землі! Адже народна мудрість каже: "Людина живе не для того, щоб їсти, а їсть для того, щоб жити".

І слово "голова" — теж праслов'янське, спочатку воно означало череп, шкаралупа. До речі, черепаха — його родич. Цікаво, чи здогадаєтеся, чому?

5

А тепер пригадаймо, якою може бути голова у людини. Звісно, у всіх вона округлої форми з очима, носом, ротом... Але ж часто, коли кажуть про голову, мають на увазі людину, її розум і характер. Голова гаряча — запальна людина, дірява — забудькувата, бита — бувала, золота — здібна, з вухами — нерозторопна, капустяна — некмітлива, садова — нерозсудлива, світла — дуже розумна людина... А далі спробуйте самі продовжити цей ряд і напишіть про свої мовні знахідки до редакції.

А ще спробуйте знайти правильні значення до таких влучних виразів: голова болить, голова варить, голова пішла обертом, голова злетіла, голова макітриться, голова тріщить, голова туманіє. Хто упорається найкраще із цими завданнями, отримає в нагороду книгу "У світі етимології" з автографами авторів.

І насамкінець: голова любить розумову гімнастику. Спробуйте розшифрувати, які слова сховалися у ребусах.

Не забули, що означає слово "людина"?

Художник Н. ШИРЯЄВА

ТАЄМНОВИНА ЧЕТВЕРТА

КРОКОДИЛОВА ВДЯЧНІСТЬ

За мить двері підвалу відчинилися, і з'явився лікарлик Хахантон Хахандрійович Усміхалаті, який весело наспівував:

Всіх, кого лікую,
Всіх-усіх люблю я
І тому їх веселю.
Я веселий сміх люблю,
Бо дзвінкий веселий сміх
Виліковує усіх!

От вам, пане Крокодиле, веселіки, і давайте я вас запишу в журнал.

Навіть відомий злодіяка Крокодил Алік не зміг одразу почати виконувати завдання Пана Болячки і покірно назвався. А тоді запитав:

— А... а тебе як звуть?

— Хахантон Хахандрійович Усміхалаті.

— Усміхалаті? Грек, чи що?

— Ні, не грек. Просто — у сміхалаті я. Бачите? На білому моєму халаті намальовані рожеві усміхнені ротики. Це не просто увесь рік халат, а сміхалат. Щоб хворі не боялися, щоб хворі усміхалися!

— А хворі до тебе часто ходять? І які хворі? — запитав Алік.

— Різні... Зайці, наприклад. Часто ніжки травмують, тікаючи від вовків, лисиць.

— А-а... Люблю зайців... під хріном. Тобто... А ще хто?

— Кози, миші, ховрашки...
Прилітають і пташки.
А учора навіть лося
Лікувати довелося.

— Ну, тоді все ясно!.. Тоді усе прекрасно!.. Замість тебе буду я! Ця лікарня вже моя!.. Вона приватизована — крокодилизована. Ги-ги-ги!

І Крокодил Алік схопив Хахантона Хахандрійовича і почав запихати у валізу. Той відчайдушно пручався і вигукував:

— Я ж вам зуби лікував, я ж вам біль угамував!

У кожного своя робота!
У кожного свої турботи! —

І Крокодил заштовхав нарешті лікарлика у валізу і замкнув її, клацнувши замком.

— Все!.. Лікарню я прийняв і тепер хірургом став! — з цими словами Крокодил Алік виставив валізу за двері.

— О! Прекрасно! — вигукнув Пан Болячка. — Тепер чекай клієнтів — смачненьких пацієнтів!

І Пан Болячка, схопивши валізу, зник.

ТАЄМНОВИНА П'ЯТА

БЕЗВИХІДНА ЯМА КОПЕЦЬ

Серед Скелястих Гір, що височіли на краю острова Пригодиво, була неприступна ущелина. А в тій ущелині печера. А в тій печері — чорне провалля. То була страшна яма Копець — межа життя, буття кінець. У ту яму і витрусив Пан Болячка з залізної валізи Хахантона Хахандрійовича Усміхалаті. Витрусив і заспівав переможно:

Всеволод НЕСТАЙКО

— Поринув ти у небуття!
Нема із ями вороття!
Безвихідна, безвихідна,
Безвихідна вона!

Та з чорної глибини ями раптом почувся бадьорий голос лікарлика:

Я завжди ношу з собою,
Щоб боротися з журбою,
Веселіки, лікосміхи —
Для здоров'я і для втіхи!
От! — ковтаю і сміюся!
І вже вірю, що звільнюся!

Проте Пан Болячка тільки презирливо проспівав у відповідь:

Таж безвихідна вона,
Яма ця!.. Без-ви-хід-на!

* Продовження. Початок у № 9, 2000 р.

ТАЄМНОВИНА ШОСТА

ЖОРА І ТИГРИША

На Казковому Подвір'ї у Казковому Баку для Казкового Сміття грібся Казковий Горобець Жора Цвірінчук...

От ви, мабуть, дивуєтесь, любі мої читачі. Що це за дивний підбір казкових кадрів? То був Крокодил, і раптом — звичайнісінький горобець!.. Ну, по-перше, не зовсім звичайнісінький, а казковий. А по-друге, коли ви, хворий, лежите біля вікна, кого ви бачите перш за все? Горобців, які сідають на підвіконня. От маленький Сергійко і взяв у свою казку одного з них... Але стривайте! Щось Казковий Горобець Жора Цвірінчук сполошився. І недарма. Бо на подвір'ї з'явився рудий смугастий котик. Теж, звичайно, казковий — Гриша Нявченко, який співав:

— Тиша! Тиша!
Я — тигр Гриша!
Я — тигр Гриша!

Як почув це горобець Жора, перелякався і верескнув:

— Ой, як страшно!
Ой, тремчу!
Ой, боюсь, що не втечу!

Глянув котик Гриша на нього й усміхнувся:

— Та не бійся! То я граюсь.
Я і сам усіх лякаюсь.
Кошеня я ще мале.
Я не хиже, я не зле.

— Тебе як звуть?

— Жора Цвірінчук. А тебе Тигриша?

...ОВИНИ ...ИГОДИВІ

ПОВІСТЬ-КАЗКА *

— Ні! Просто Гриша. То тобі вчулося: "Тигр Гриша" як "Тигриша". Але мені подобається. Хай так і буде — Тигриша! Давай разом гратися. Я буду тигр, а ти — орел.

— Орел?! — гордо схилив голову набік горобець. — Гаразд. Це мені подобається. Я літаю, я літаю і на тебе нападаю!

— А я стрибаю, я стрибаю! За крило тебе хапаю!

— Ні, не хапаєш! Бо я тікаю, я тікаю і угору відлітаю!..

Отож почали вони гратися. Аж тут з'явився на Казковому Подвір'ї Пан Болячка.

— Ага! — вишкірився Пан Болячка. — Оце й будуть перші крокодилові пацієнти. На сніданок. Зранку багато їсти не можна.

Пан Болячка змахнув руками. І враз горобець Жора впав на землю і зойкнув:

— Ой, крило! Ой, крило!
Раптом корчами звело!

Художник
О. МАМАЄВА

А кошеня Тигриша спіткнувся і теж зойкнув:

— Ой! І в мене щось нога
Так пече і болить,
Що не можу й ступить!

— Треба до лікарні! Негайно! — цвірінькнув Жора.

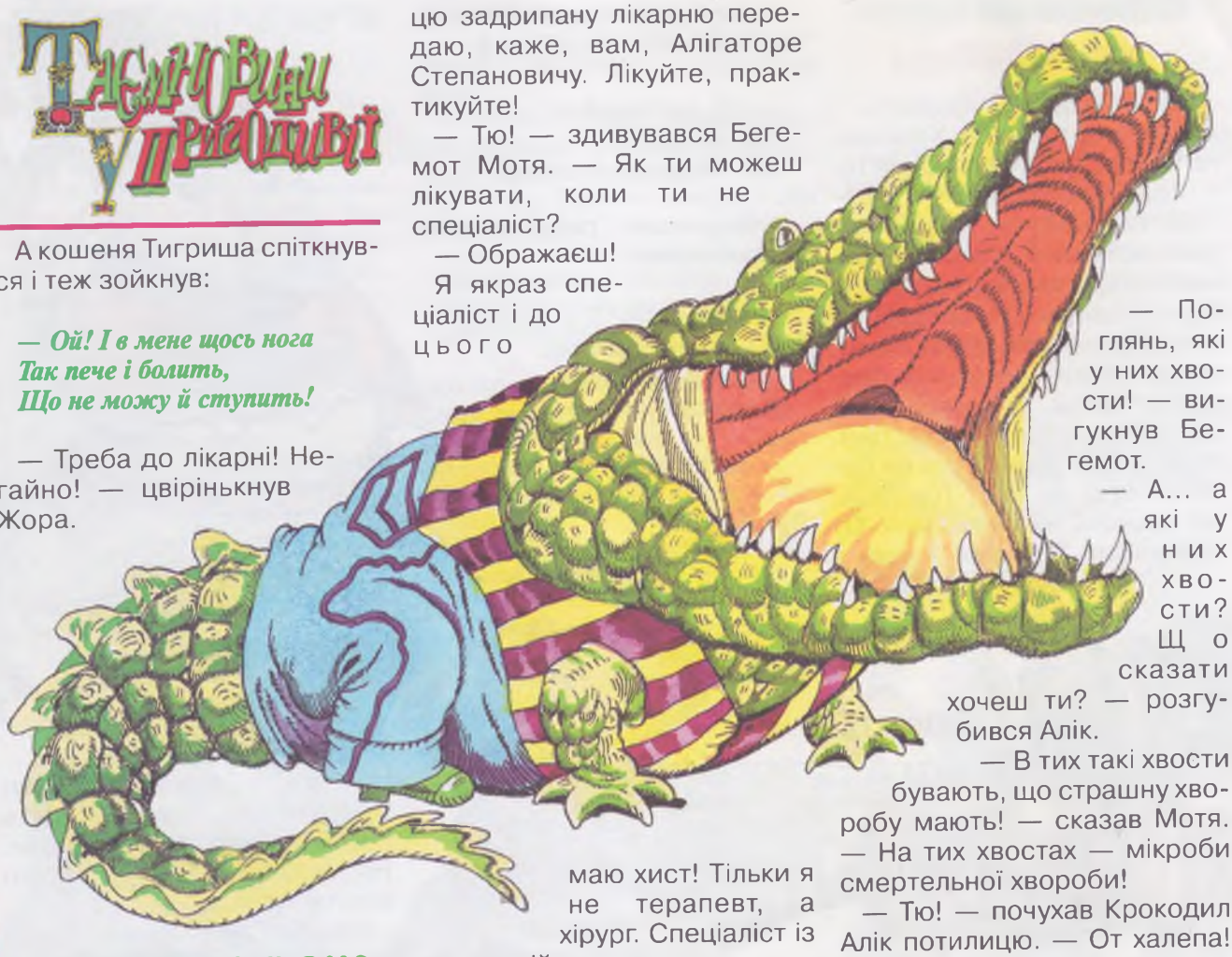

8

ТАЄМНОВИНА СЬОМА
МОТЯ

У Крокодила Аліка був прекрасний настрій. Чекаючи перших пацієнтів, він пританцьовував і співав:

— Починається прийом! Перша операція!
Відкусація, жувація, а тоді ковтація!
На хірурга Крокодила атестація!

На ґанку почулися кроки.

— Увага! Прийом почався! — І Крокодил широко роззявив свою пащеку.

Двері відчинилися, і на порозі з'явився здоровенний Бегемот.

— Треба закривати рота — не ковтну я бегемота! — зітхнув Крокодил.

— Привіт! — сказав Бегемот, якого звали Мотя. — А де лікарлик? З горлом у мене негаразд. Хриплю.

— Нема. Поїхав.

— Куди?

— Не знаю. Не сказав. Сів на летючий корабель і — тютю! Набрид мені, каже, ваш острів і його бегемоти. Пошукаю кращої долі за океаном. А цю задрипану лікарню передаю, каже, вам, Алігаторе Степановичу. Лікуйте, практикуйте!

— Тю! — здивувався Бегемот Мотя. — Як ти можеш лікувати, коли ти не спеціаліст?

— Ображаєш! Я якраз спеціаліст і до цього маю хист! Тільки я не терапевт, а хірург. Спеціаліст із ампутацій.

— Ага! З ампутацій-відкусацій.

— О! А ти не такий дурний!

Далі продовжити розмову вони не встигли, бо в цей час двері прочинилися, і до лікарні вповзли Горобець Жора і котик Тигриша. Розгублено закрутили головами.

— Ой! Невже ми помилились? — зойкнув Жора.

— Ми, здається, заблудились! — додав Тигриша.

— Ні! Не помилилися і не заблудилися! — Крокодил став біля вихідних дверей, щоб відрізати пацієнтам шлях до втечі. — Зараз буде операція — ампутація-ковтація! — І Крокодил широко роззявив рота.

Аж тут Бегемот Мотя вигукнув:

— Якщо хочеш миттю вмерти—
Можеш їсти! Можеш жерти!

Крокодил здивовано стулив рота:

— Чого мене лякаєш ти?!

— Поглянь, які у них хвости! — вигукнув Бегемот.

— А... а які у них хвости? Що сказати хочеш ти? — розгубився Алік.

— В тих такі хвости бувають, що страшну хворобу мають! — сказав Мотя. — На тих хвостах — мікроби смертельної хвороби!

— Тю! — почухав Крокодил Алік потилицю. — От халепа! Що ж робити?

— Треба хворих відпустити!

— Відпустити! Відпустити! — підхопили Жора і Тигриша.

— Ага! Які ви розумні! Ви ж по всій Пригодивії розпатякаєте, який я лікар. І ніхто до мене на прийом не прийде. Усіх трьох, — і тебе, Мотю, теж, бо й ти небезпечний свідок, — я замкну в підвалі. І відкрию лабораторію, щоб лаборанти знімали аналізи, пробу з пацієнтів. Без аналізу нікого не їстиму. Заведу Вовків-лаборантів. Як не зашкодить їм — я їстиму.

Крокодил вкинув у підвал Жору і Тигришу, а тоді заштовхав туди й Бегемота Мотю, хоч це було й нелегко.

(Далі буде)

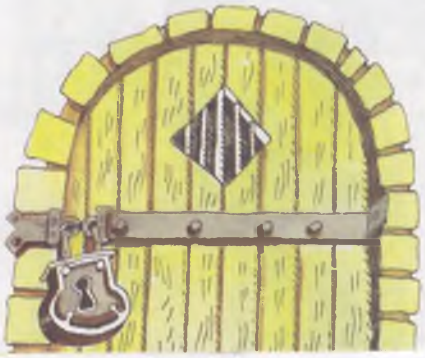

Перехрестя веселих забав

МАЙДАН ПУСТУНІВ

Леся МОВЧУН

КРОЛИКИ НА РОЛИКАХ

Скоромовка

Три кролики
На роликах.
Не кролики —
Королики!
Чи ж зможе і корова
Купить кролячі ролики
І стать як кролик-ролер?

Художник І. КАРПЕНКО

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Анатолій ТЮТЮННИКОВ

Їх чотири на землі,
І брати усі вони.
Безліч родичів ще мають,
Що в обійми їм впадають.

* * *

Чи рибина, чи тварина
Прожива в морських глибинах?
В неї є аж вісім ніг!
Знають всі, то . . . . . .

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Якого птаха підтримує хвіст під час сидіння на дереві?

УЗВІЗ КМІТЛИВИХ

Петрик із мамою зайшли в їдальню пообідати. Та коли прочитали меню, дуже збентежилися — таких екзотичних страв вони ніколи не їли. А як ти гадаєш, чи варто їм тут щось скуштувати?

МЕНЮ

1. рщбо
2. гретневі
3. нецьвизава
4. ченяпе
5. киничекру
6. ваникире
7. сиссоки
8. інхр
9. варуз
10. зировомо

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 9

Під—гід. Дайте води напитися, бо так їсти хочу, що не маю де переночувати. Річка Тигр.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ПЕДАГОГАМ

Журнал "Початкова школа" своє десяте число присвячує педагогам: уміщує нариси і вірші про вчителів, статті і розробки уроків найдосвідченіших із них.

Сільських учителів зацікавить публікація про навчання дітей у малокомплектній школі, поради про те, як в одному класі поєднати навчання першокласників, другокласників і третьокласників. Журнал закликає за життєвими негараздами не забувати про мистецтво і друкує матеріал про перше побачення з хореографічним мистецтвом.

9

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

Без передплатної квитанції картка не грає.

Ім'я та прізвище, вік барвінчатка _____

Ім'я, прізвище, по батькові мами чи тата _____

Адреса _____

Іван
ПРОСЯНИК

Плач-дерево

Колись давним-давно київські князі платили данину степовикам-печенігам. І кожному молодому русичеві-підданцю, що багатства у степ привозив, наказував каган криницю викопати. І день той копає, і другий, і п'ятий... так і лишають його на дні колодязя бездонного. Летить тоді до Києва вість на чорнім коні.*

Аж ось надійшла черга й княжичу їхати. Заголосила матінка, зажурився батечко. Коли це заходить у палати волхв сивий. "Годі, — каже, — вам сумувати, відаю, як в степу безживнім воду відшукати! Прийшов і княжича навчити".*

Ось княжич від'їжджає. "Матінко! На білім коні вернуся!" — гукає.

— Чи готов ти мені криницю копати? — питається каган.

— Готов! — усміхається княжич. — Тільки лозину-хворостину дозволь у степ взяти, зайців відганяти, бо полохливий я дуже!

Наставив він її рогачиком уперед та й іде. Коли це хить вона донизу. Зрадів хлопець — давай копати. Ще й сонечко не зайшло, а він уже п'є водицю-студеницю і пастухів гукає, пригощає.

Та не квапиться каган його відпускати, велить ще три криниці за тиждень копати, бо стада в нього великі, а води мало.

— А як ні, — насупився грізно, — полетить вість на чорнім коні!

Збілів княжич, але що вдієш. Знайшов він першу водицю на другий день, а другу — аж на шостий. Копає. Коли це до нього сама каганівна на чорнім коні під'їжджає. Кумисом хмільним княжича напуває, з руки тендітної кишмишем солодким пригощає. А він тоді й каже:*

— А чи не хочеш ти моєю дружиною бути? Коли так — приведеш мені опівночі коня білого.

І забула каганівна батька-неньку, сторону рідненьку, привела коханому коня білого, як сніг перший. І давай вони тікати в край руський. Тиждень тікали, другий, а на третій почули погоню. І раптом княжичів гривань спіткнувся, окривів. Він тоді в дівчини коня забирає, серед степу її лишає.

Засмутилася богиня Лада — ладу охоронниця, сім'ї злагодниця, та й відвернулася від княжича, очі опустивши. А матінка звела очі — на високій дніпровій кручі верхівець на чорнім скакуні! Заплакала вона, заголосила і кинулася зі стрімкого узвишку у воду биструю.

І виросло там плач-дерево — івонька-вербиченька.

Художник О. МАМАЄВА

Верба — священне дерево українського народу, бо його посеред небесного Ирію — раю посадив сам Творець — бог Род. Тому й має воно таку велику цілющість.

22 березня, коли тривалість дня зрівнюється з тривалістю ночі, давні русичі шанували свято Вербич. Звичай хльоскати всіх вербою, виганяючи зимові недуги з тіла, дожив і до наших днів. "Не я б'ю — верба б'є! З верби вода — з тебе худоба!" Освячену волхвами вербу саджали до заходу сонця на всіх чотирьох кінцях садиби як охоронне дерево від злих духів. А ввечері пили вербовий чай всією родиною, бо він справді цілющий: тамує болі у всім тілі, знімає запальні процеси.

Щоб малята росли дужими, їх час від часу купають у наварі з вербових гілочок. Вербу беруть ламку, ту, якої багато оббиває дужий вітер. Одна з народних примовок каже таке: "Що малому, те й старому!" Це про вербу. Підкажіть своїм бабусі, дідусеві, що ревматичні болі в ногах можна лікувати найдоступнішими для всіх ліками — вербою. Беруть кору (гілочки) верби та кору молодих гілок дуба, по пригорщі на відро. Кип'ятять, настоюють до охолодження. Знову трохи підігрівають і парять ноги чи руки. Потім натирають настоєм лопуха на горілці. Беруть лиш лопуховий корінь-одноліток. Болі втихають після першої ж процедури. Але попаритись неодмінно слід тиждень, беручи щоразу свіжі гілочки та кору. Допомагає це паріння й при розширенні вен.

БАРВІНКОВА АПТЕКА

Верба — чудодійна рослина, вона виганяє з організму всі токсини-отрути. Багато їх утворюється в організмі під час грипу, при інфекційних хворобах. Разом із корінням малини, ягодами шипшини вкиньте в чайник і вербову гілочку. Матимете дезинфікуючий, сечогінний, жарознижуючий, в'яжучий і болетамуючий засіб. Вашу простудну недугу мов рукою зніме. І голова перестане боліти. А печінка й селезінка, що при хворобах несуть найбільше навантаження, швидко ввійдуть у норму. Відчуєте легкість у всім тілі.

Юним футболістам верба теж допоможе. Збоїни, садна чудово лікує порошок з її кори. І кров з носа зупиняє.

Коли ж у дівчаток волосся росте погано, січеться, свербить голова, беруть три ложки вербової кори, три ложки коріння лопуха на трилітрову каструлю і кип'ятять п'ять хвилин. Годину настоюють. Миють голову яйцем, не споліскують. Зав'язують на ніч полотняним рушником. Кіски будуть як у золотоволоски. І втомлюватись на уроках не будете, і головні болі зникнуть.

Порадьте пити чай з верби мамі, татові. Він гасить неврози, знімає фізичну й розумову перевтому. Вербовий чай — чудовий профілактичний засіб від зобу, підступної хвороби Чорнобиля.

Хоч верба й не шкідлива, але зловживати нею не варто. Беруть для лікування одну столову ложку кори на три склянки води. Кип'ятять сім хвилин, настоюють годину. Вживають по склянці тричі на день до їди. Дітям — половинну норму.

Вербою плакучою лікують таку неприємну хворобу, як нічне нетримання. У мішечок насипають дві склянки потовченої кори верби-іви та дві ложки ромашки. Варять п'ять-сім хвилин у трилітровій каструлі. Розбавляють у 15 літрах теплої води. Мішечок знову кип'ятять для гарячого підливання. Приймають ванну півгодини. Після купелі одразу ж на ніч з'їдають шматок житнього хліба, змащеного маслом та щедро приправленого зеленим кропом.

Будьте ж здорові, як верба, й дужі, як вода!

Словничок незрозумілих слів, позначених у тексті зірочками:

***каган** — ватажок племені, голова держави;*
***волхв** — чарівник;*
***кумис** — напій із кобилячого молока, що перебродило;*
***кишмиш** — сушений солодкий виноград без насіння.*

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД "ДИТЯЧЕ ДЕРЕВО", вміщений у № 7

1. Гріш. 2. Диво. 3. Гнів. 4. Глек. 5. Діло. 6. Кров. 7. Гави. 8. Швець. 9. Теля. Шовковиця.

ПЛАНЕТА ЗНАЙОМСТВ

"Хочу знайти друзів по листуванню. Мені тринадцять років, за гороскопом — тілець. Прихильниця Ірини Білик, Олександра Пономарьова. **Ірина ПАНДАРОВА**. 72444, Запорізька обл., Приазовський район, с. Георгіївка, вул. Горького, 26".

"У мене мало друзів. Мені дев'ять років. Люблю читати, малювати, отримувати подарунки. **Кирило АБАЖЕР**. 19900, Черкаська обл., смт. Чорнобай, вул. Леніна, 113, кв. 20".

"Привіт! Я — Юля, мені одинадцять років. Хочу листуватися з ровесниками. Маю зеленого папугу. **Юлія ЗВАГОЛЬСЬКА**. 85363, Донецька обл., Красноармійський район, с. Новопавлівка, вул. Фрунзе, 122".

"Я перейшла до п'ятого класу. Люблю читати, слухати музику, листуватися з друзями. **Вікторія КРИВОРУЧКО**. 41615, Сумська обл., м. Конотоп, вул. Успенсько-Троїцька, 41, кв. 21".

"Мені одинадцять років. Люблю отримувати листи, вишивати, в'язати. **Єлизавета ВАРГА**. 89620, Закарпатська обл., Мукачівський район, с. Руське, вул. Конституції, 24".

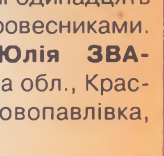

"Я Леся, мені одинадцять років. Люблю читати, цікавлюся модою. **Леся МАЙДАНЮК.** 26411, Кіровоградська обл., Ульянівський район, с. Синьки, вул. Молодіжна, 10".

УВАГА! ЛЕЛЕКА ПРОВОДИТЬ ФУТБОЛЬНИЙ КОНКУРС

Усіх прихильників футболу знову запрошую відповісти на запитання мого конкурсу:

1. Який радіус центрального кола на футбольному полі?

2. Яка висота футбольних воріт?

3. Яка відстань між боковими штангами футбольних воріт?

Найактивніші учасники конкурсу наприкінці року отримають нагороди: календарики з автографами уславлених футболістів, футболки, м'ячі.

ЛЕЛЕКА,
талісман збірних України з футболу

Перший секрет Язикатої Хвеськи

Привітусімбарвінчатамсміхотунчикамвідмене,Язикатої Хвеськи!

Найперше хочу похвалитися вам, друзі, що свій секрет я таки зберегла і балакучий язичок мене не підвів. А тепер я можу свій секрет спокійно розсекретити. Отож у нагороду за найкращі розповіді переможці отримають від мене призи...

Та хай вам ще трішечки покортить, бо мені дуже сподобалося одній володіти секретом. Про мою шкідливу звичку багато говорити дуже делікатно написала у своєму вірші Даринка ГЛУШАНКОВА з Києва:

Ніяких здібностей язикатих у мене немає —
просто інформації забагато буває.
І розповісти про все найшвидше хочу,
тому як сорока я і стрекочу.

А тепер читайте розповіді про мої нові пригоди.

СТРИБАЮЧІ ГРОШІ

Ішла якось Язиката Хвеська до своєї подруги лисиці Аліси, щоб розповісти їй новину, яку почула від своєї знайомої. Аж бачить — на стежці п'ять гривень лежать. Вона, звісно, дуже зраділа. Та лише доторкнулася до папірця, а той як підстрибне. У неї серце в п'ятки впало. А гроші кортить забрати. Вона нагнулася, а гроші знову стрибнули. Хвеська переборола страх і вхопила папірець руками, розгорнула, а там — коник-стрибунець, її давній приятель. Він сховався у папірці від спеки. А коли відчув, що папірець піднімається, спробував вирватися з паперового замку.

Трохи погомонівши, вони розійшлися своїми дорогами. Коник-стрибунець — шукати нове житло, а Хвеська — спочатку до магазину, де купила новий збірник анекдотів, а потім — до лисички Аліси з новинами.

Оля МЕЛЬНИЧУК, Луганська обл.

МІС ГОВОРУХА

Почула Язиката Хвеська по телевізору про конкурс краси та й вирішила перемогти в ньому. Купила нові сукню і черевики, пофарбувала волосся в рудий колір і зробила модну зачіску. Як не відмовляв її чоловік, таки поїхала до Києва зі словами: "Дивись мене завтра по телевізору!"

Наступного дня все село було прикуте до телевізорів: чи ж покажуть Хвеську. І Хвеську показали. Щоправда, королевою краси вона не стала, але перемогла в конкурсі скоромовлення і отримала титул "Міс Говоруха".

Юля ТУПІКІНА, м. Кременчук

ЗУСТРІЧ ІЗ ДЖИНОМ

Знайшла Хвеська чарівний глечик, з якого вийшов на світ джин. Він хотів подякувати їй за визволення і виконати три бажання, але не встиг.

— Яктобістаромудідуганунесоромнозалазитивглечикілякатижінок! — заторохкотіла Хвеська.

Джин злякався і з переляку вкинув їй у рот жувальну гумку. А Хвеська не замовкала, слова з неї вилітали і вилітали, вони надули з жуйки велику кулю, а та підняла Хвеську високо над землею. Так і летіла Хвесь-

ка з кулею, аж доки та не зачепилася за гору. Там усі слова повилітали з кулі й попадали в сніг і річку. Тому снігова лавина суне з шумом, а гірська річка ніколи не змовкає. А з Язикатою Хвеською нічого не сталося — лише мовчала кілька днів, бо усі слова повилітали-розгубилися. Але відтоді вона дуже боїться жувальної гумки.

Марійка ФУРМАН, Крим

ПЕРЧЕНА РИБА

Одного разу чоловік вирішив провчити Язикату Хвеську — щоб не розповідала сусідам усе, що чує від нього. Упіймав окуня, засмажив і дуже-дуже поперчив його.

Хвеська, повернувшись від сусідки, взяла найбільший шматок і з'їла. А потім як заверещить:

— Капосний чоловіче, що ти приготував?

А він і відповідає:

— Буду рибу так перчити доти, доки ти не перестанеш торохтіти людям про все на світі.

І з того часу Хвеська говорить лише те, що треба.

Галина СТАРОДУБ, Хмельницька обл.

ЛИСИЙ ЗМІЙ

Напав на одне село змій страшний і забрав до печери усіх дітей, щоб з'їсти. Як почула про це Язиката Хвеська, пішла сама рятувати дітей. Стала біля тої печери та й гука:

— Гей ти, змію волохатий!

— Я не волохатий, а гладенький! — відповідає той.

— Ага, то ти лисий! Де ти там сховався, змію лисий?

Змій розсердився та й виліз із печери:

— Гей ти, капоснице, якщо не відгадаєш мою загадку, то я й тебе з'їм. Що у світі найгладкіше?

— Твоя лиса голова, — не довго думаючи, відповіла Хвеська.

Змій від такого нахабства спочатку заціпенів, потім закам'янів і розсипався на камінчики. А Хвеська відвела дітей додому. Щоправда, про її подвиг тепер увесь світ знає, бо така вже в неї язиката вдача.

Оксана МАРЧЕНКО, Полтавська обл.

У ПАСТЦІ

Проковтнула Хвеську велика риба, яка не любила слухати її базікання. Засмутилася Хвеська, а робити нічого — давай облаштовуватися в шлунку, як у хаті. Запалила сірника, щоб огледітися. Запекло рибі, проте терпить — аби лише Язикату Хвеську не випустити. А та занудьгувала й почала рибі всі сільські новини переповідати. Говорила годину, другу... Зрештою риба не втерпіла — випустила Хвеську. Але вже ніколи-ніколи не підпливала до того берега.

Іван СТОЙКА, Закарпатська обл.

ЗАЄЦЬ – ЦАР ЗВІРІВ

Ішла Хвеська лісовою дорогою і бачить — біжить черепаха, та так швидко. Здивувалася дуже та й питає черепаху:

— Хтотебетакшвидкобігатинавчив?

— Ахтотебетакшвидкоговоритинавчив? — відповіла черепаха і побігла.

Йде Хвеська далі й бачить, що заєць душить лева.

— Хтозвасцарзвірів?

— Скоромовиш,скороівтікай,бобудетобіте,щойлевові! — одказав заєць.

Злякалася Хвеська дуже. І відтоді, як тільки починає швидко говорити, згадує зайця — царя звірів.

М. ЄРЬОМЕНКО, Донецька обл.

Я дякую всім, хто написав розповіді про мене. А тепер секрет: мої призи — пазли "Новий бум" — отримають Марійка ФУРМАН із Криму та Юля ТУПІКІНА з м. Кременчука.

ЯЗИКАТА ХВЕСЬКА

Художник В. ДУНАЄВА

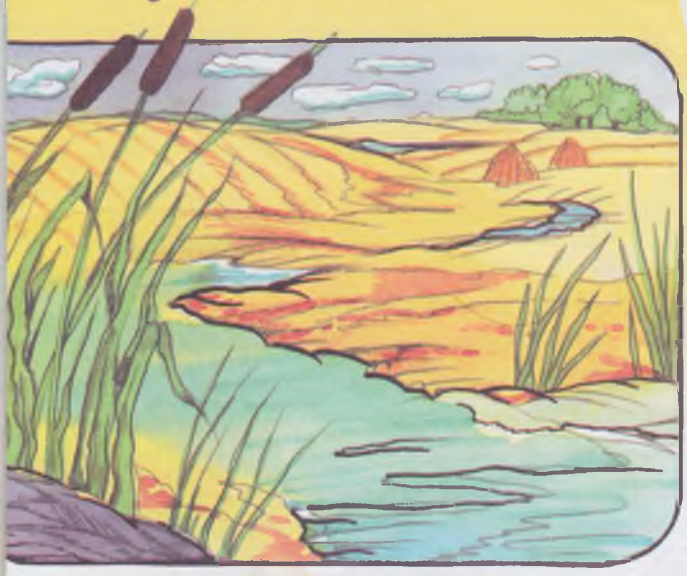

РІЧКА-ХИТРУНЯ

Річка Мокра Волноваха, що протікає на Донеччині, любить хитрувати. На своєму шляху вона кілька разів зникає з поверхні, наче в піжмурки грається, а потім з'являється знову. Наприклад, до села Стила вона не добігає — її не видно, а з південного боку села знову показує себе людям. Мабуть, річка-хитруня й сама не може зрозуміти, де їй краще "живеться": під землею чи на ній.

ШПАКИ-БОТАНІКИ

74

Американських учених зацікавило, чому шпаченята рідко хворіють на пташині хвороби. І з'ясували, що їхні батьки, тобто шпаки, "знають" ботаніку. При будівництві свого житла до сухих гілок, сіна і моху вони додають листя певних рослин, наприклад моркви і лопуха. Фітонциди, що їх виділяють рослини, перешкоджають розмноженню шкідливих бактерій і комах, уберігають пташенят від хвороб.

ХОЧЕШ – ВІР, А ЖІ – ТО ПЕРЕВІР...

- *Найбільше у світі — 238 хвилин щодня (у середньому) — дивляться телевізор американці.*
- *Якщо парти у класі стоять не рядами, а півколом, то учні краще засвоюють те, що говорить учитель.*
- *Найдовший дзьоб у пелікана — 51 сантиметр.*
- *Англійці визнали іграшкою нинішнього століття конструктор "Лего".*
- *Знаменитого героя Уолта Діснея — Міккі Мауса спочатку звали Мортімер. Лише згодом він отримав ім'я Міккі і став зіркою екрана.*
- *Найбільші міста світу — Мехіко і Токіо.*
- *Коли на австралійську ящірку — гекана хтось нападає, вона залишає свій хвіст і втікає. А хвіст... пищить і відволікає увагу нападника.*

БАРВІНЧАТА + КОМП'ЮТЕР = ?

Привіт усім!

Що новенького? Ага, скажете, що в школі тільки й чути: реформи, семестри, що "п'ятірка" скоро буде не в пошані і на "відмінно" слід заробити аж дванадцять балів.

Але тобі, Вітю, ще рано про це думати — першачкам у щоденниках лише сонечка і хмарки малюють. І для вас, третьокласники, поки що оцінки ті ж самі залишилися. Та й п'ятикласниця Юля не дуже цим переймається. Знає, що її "п'ятірки" стануть "два-

надцяти...". Ой, язик можна зламати. Як же цих відмінників тепер називатимуть? "Дванадцятичники", чи як? Може, ви, барвінчата, вже щось путяще придумали? Допоможіть.

А от хто по-справжньому зажурився — то це директори, вчителі. І багато барвінчат. Бо до нового століття залишилося якихось два місяці. А це не просте століття, якесь собі дев'ятнадцяте чи навіть двадцяте. Це двадцять перше — століття інформації. І ви житимете у ньому.

Інформація — передусім комп'ютер. Без нього вам і кроку не можна буде ступити. Він стане таким потрібним і звичним, як ложка, зубна щітка, мило...

Тому й журяться вчителі, батьки: вам уже давно пора дружити з ним, а багато хто з вас до нього ще й не підходив. Та не лякайтеся. Скоро до кожної школи завезуть новісінькі комп'ютери. Бо негоже Україні застрягнути у двадцятому столітті. А я, Барвінок, стану тут всім вам у великій пригоді. Поки ті комп'ютери везтимуть, я поведу вас у віртуальне королівство Інформації, де ми познайомимось із нерозлучними Бітом і Чіпом, всюдисущим Вказівником Мишаковичем, Файлушею, дідусем Процесором, її величністю Програмою. Ви так міцно подружитеся з ними, що коли вперше сядете за новісінький комп'ютер, то ваші пальчики самі натискатимуть потрібні кнопочки на заздрість усім небарвінчатам.

А з тими, хто вже знає дорогу в королівство Інформації, я "прорубаю вікно" в інтернет, і ми мандруватимемо цілим світом.

Отож "Барвінок" стане ще дивовижнішим. Звісно, для тих, хто передплатить його на 2001 рік.

З комп'ютерним привітом

БАРВІНОК
E-mail (електронна адреса):
barvinok@info.kiev.ua

Любий маленький читачу!

У тебе є чудовий друг – «Барвінок». Напевно, ти мрієш, щоб у твоїх батьків теж був такий друг і порадник, який би став у пригоді й тобі. Друг, який навчив би твоїх тата і маму краще розуміти тебе, і допоміг би зміцнити вашу дружбу!

КОЖНА РОДИНА ОТРИМАЄ *в подарунок*

ліцензовані компакт-диски з чудовими мелодіями для дітей від фірми J.R.C

Для отримання подарунка надішліть копію передплатного абонемента з відбитком касового апарата та копію квитанції про оплату за адресою:

02147, Київ-147, а/с 140

ТАКИМ РОДИННИМ ДРУГОМ МОЖЕ СТАТИ ЖУРНАЛ «МИР СЕМЬИ»

НАГАДАЙ МАТУСІ І ТАТОВІ, ЩО ІДЕ ПЕРЕДПЛАТА на ЖУРНАЛ ПРАКТИЧНИХ ПОРАД ДЛЯ БАТЬКІВ «МИР СЕМЬИ»

Передплатний індекс журналу «МИР СЕМЬИ»

22941

Пригода з Драконом

Юрій НІКІТІНСЬКИЙ

У двері постукали Хрум-хрум. Гм. Дивний звук. Хтось гризнув двері! Хрум-хрум.

— Ой! — сказали двері. Довелося відчиняти.

— Вітаю! — сказав Дракон і увійшов до квартири. — Це пригода з Драконом?

— Так, — відповів я.

— А що, вже почалося?

— Так.

— То я запізнився? І багато прогавив?

— Ні. Все почалося, коли ти погриз мої двері.

— Вибач, я боявся, що двері зірвуться з петель, якщо я в них постукаю. Довелося трішки погризти. Та це не важливо. У мене до тебе справа.

— Слухаю, — ввічливо сказав я.

— У селі, де я годувався, тобто щороку з'їдав красиву дівчину, ось у цьому селі сталася біда!

— Що саме?

— Цього разу селяни відмовилися годувати мене дівчиною! І натомість нічого не запропонували!

— Гм, як на мене, то лихо в цьому селі якраз і скінчилося.

— Нерозумний письменник! Лихо тільки-но почалося. Мене розлютили. А в гніві я дуже страшний. Та я їх усіх з'їм!

— А я тут до чого?

— Ти мусиш зарадити лихові — врятуй селян.

— Як?

— Спершу ти повинен битися зі мною — відрубати мені голову, чи що...

* * *

Спочатку я поїхав у село і поцікавився у місцевих жителів: чому вони відмовилися цього разу годувати Дракона?

— Набридло, — відповіли місцеві жителі.

Тоді я сказав:

— Але ж він розсердився. А в гніві Дракон страшний — він усіх вас з'їсть!

— Ні-і, — заперечили селяни, — він нас боїться. А кого він з'їсть — то це тебе.

— Не зрозумів.

— Він запропонував тобі поборотися з ним, щоб нас урятувати?

— Так.

— І ти погодився?

— Я йому нічого не відповів.

— Отже, погодився. А перемогти його ти не зможеш. Він лякливий, але непереможний. Зате у нього тепер з'явиться причина з'їсти тебе. З метою самооборони.

— Але ж я на нього ще не нападав!

— Нападеш. Наш Дракон таким чином уже трьох письменників схрумкав!

* * *

Міліцію я викликав дорогою додому.

Приїхали: собака, вусатий дядько у званні лейтенанта міліції (у погонах і з пістолетом), дядько з бакенбардами у званні лейтенанта міліції (у погонах і за кермом) і ще один просто лейтенант міліції.

— Хто тут порушує порядок? — запитали хором лейтенанти, а собака гавкнув.

Я кивнув головою на Дракона, котрий сидів у моєму улюбленому кріслі. Він мило усміхнувся.

Лейтенанти затремтіли від страху.

— Ус-се з-зрозуміло, — затинаючись, вимовив той, що з пістолетом. — Пи-пи-письменник пустує. П'ятнадцять діб, — і схопив мене за комір. Не встиг я оговтатися, як опинився у в'язниці.

* * *

Уночі у вікно камери зазирнув Дракон.

— Ну що, письменнику, будемо битися чи миритися?

— Миритися, — зітхнув я.

— Тоді бери меч і рубай мені голову.

— Як це?

— Ти ж не хочеш, щоб я з'їв усе село?

— Ні, не хочу.

— Так от, звільни народ від мого гніту.

— Щось я не розумію тебе. Якщо миритися, то я повинен відрубати тобі голову, а якщо битися?..

— Теж повинен відрубати. Але тоді ти зітнеш мою буйну голівоньку по-військовому, а так — по-цивільному.

— А яка різниця?

— Різниця, шановний письменнику, у ставленні. Гадаєш, приємно, коли твоя голова злітає з плеч від руки злого вояка? Інша справа, коли головою займається друг, культурна людина, володар дум! Це навіть звучить горд.

Давай, бери меч і рубай! — Дракон просунув свою голову до камери.

— Не буду, — рішуче сказав я.

— Чому? — образився Дракон.

— Мене за вбивство посадять.

— Так ти вже й так сидиш, дурнику!

— Якщо ображатимеш, взагалі не розмовлятиму з тобою!

— Гаразд, рубай мовчки!

Мені все це почало набридати, і я закричав:

— Охорона!!!

(Закінчення у наступному номері)

Художник І. СУПИМА

Віват, віват!
Мудренькі будемо!

Я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, вітаю барвінчат-казкариків. Дякую всім, хто відгукнувся на моє прохання і написав казку про свою улюблену іграшку. Ваші казки, — а отримав їх я дуже багато, — десять днів і ночей переписував у книгу, яка так і називається — "Моя улюблена іграшка". Отож у нашому Палаці Мудрості з'явився справжній скарб — казки, написані барвінчатами-мудрагельками. І відтепер ваші ляльки, зайці, ведмедики, білочки, м'ячі, слоненята, як і Вінні-Пух, стали знаменитими. Можливо, і про них колись буде знято мультики.

За активну участь у нашій мудрагельській толоці я оголошую подяку Оксані ЦИПЦЮРІ, Ірині ТАРТАСЮК і Марині МИГЛОВЕЦЬ із Житомирської обл., Риті КАРДАШ із Волинської обл., Оксані ФІЛОНЕНКО, Надії КЕНІГ та Світлані ЗУБКОВИЧ зі Львівської обл., Людмилі БУЛАВЧУК із Вінницької обл., Любі ГЕМБІ з Івано-Франківської обл., Сергію СІДОРОВУ з Черкаської обл., Юлі РУБАНОВІЙ з м. Києва, Наталці МЕЛЬНИК з Рівненської обл. Найбільше ж мені сподобалися ось ці казки — читайте їх і ви. А частування цього разу на нашій мудрагельській толоці — настільні ігри отримують Антон ШЛОМА з Київської обл., Аня АЛЕКСЄЄНКО з м. Запоріжжя, Оля ЯВТУШЕНКО із Сумської обл.

До речі, Аня АЛЕКСЄЄНКО має ще й спеціальний приз від мого сусіда Рдумортиха. Пригадуєте, він отримав загадкового і зловісного листа "Двоюрідному сараю від наших воріт", у якому хтось йому погрожував. Рдумортих просив барвінчат допомогти розшифрувати цей лист. Аня найкраще пояснила всі фразеологізми, що були у листі, та ще й написала Рдумортихові поради, завдяки яким він і виплутався з цієї халепи. Рдумортих надіслав їй свій приз — книгу про піратів.

А тепер читаймо казки.

Мудрило ***ПЕРШИЙ І ОСТАННІЙ***

Моя улюблена іграшка

НАТАЛОЧКА І МАЛЮК

Я, лялька Наталочка, живу у дівчинки Ані. На полиці для іграшок Аня зробила мені справжню кімнату. Разом нам було дуже добре, та невдовзі Ані подарували папугу Малюка. Вона увесь час проводила з ним, а про мене забула.

Папуга виріс, став більшим за мене, навчився добре літати. Коли Ані не було вдома, він підлітав до полиці і скидав іграшки додолу. Схопив і мій улюблений стілець.

— Не чіпай! — закричала я.

Малюк кинув стілець, вхопив мене за спідничку і злетів під саму стелю. Я намагалася вирватися, та марно. Раптом хтось почав відчиняти двері — Малюк підлетів до вікна і кинув мене на підвіконня. Там було багато квітів — справжні джунглі.

На підвіконні я прожила кілька днів. А потім знову прилетів Малюк. Я попросила віднести мене на полицю. Та він заніс мене на шафу, а потім на люстру. Можливо, я б так ще довго подорожувала, але до кімнати увійшла Аня і все побачила.

Вона насварила Малюка. І відтоді уважніше ставиться до іграшок і ніколи не дозволяє папузі нас кривдити.

Аня АЛЕКСЄЄНКО, м. Запоріжжя.

Художник Н. ШИРЯЄВА

ЮБЛЕНА
ЬКА

МАЛЕНЬКИЙ ЕКСКАВАТОР

У мого молодшого брата Єгора є іграшковий екскаватор, що заводиться металевим ключиком. Новий Мерседес із дистанційним керуванням часто з нього кепкував:

— Гей, ти, застаріла техніко! У тебе ворони ключ украли!

А Пожежна Машина невдоволено гула:

— Знову гусеницями півдороги загородив...

Екскаватор ледь не плакав. Йому хотілося мати друзів, але чи знайдеш їх серед зазнайкуватих іграшок.

Одного дня Єгор взяв іграшки на пляж. Закопав Пожежну Машину і Мерседес у пісок, а сам пішов купатися.

"Хоч і нечемні мої сусіди, але негоже їх у біді лишати", — подумав екскаватор, крутнув металевим ключиком і рушив до потерпілих.

Невдовзі машини стояли перед своїм рятівником. Вони подякували і вибачилися за колишнє.

Після тієї пригоди від зазнайства і сліду не залишилося.

Антон ШЛОМА,
Київська обл.

ДРАКОНЧИК МИЗЯ

Святий Миколай поклав мені під подуш
жевого дракончика з білою чуприкою.
йому ім'я Мизя. Відтоді ми стали нерозлучним
зями. Мизя допомагав мені робити уроки, гу
мною і спав біля мене.

Якось, повернувшись зі школи, я не знайшла
Шукала всюди: і в шухлядах, і під ліжком, але
ніде не було. Так сумувала за ним — ледь не плакал

Лише на третій день знайшла його під шафою.
наш кіт Варфоломій захотів познайомитися з М
зею. Та коли дракончик не вимовив ні слова, кіт
розгнівався і заніс його під шафу.

Оля ЯВТУШЕНКО,
Сумська обл.

БАЛАКУЧИЙ ЛОТО

ГОРИЛУ ЗНАЮТЬ УСІ!

Няв-гав-цвірінь-привіт, барвінчата! І не думав, і не гадав, що серед вас так багато знавців Африки. Молодці! Майже усі ви правильно відповіли на моє запитання — впізнали найбільшу людиноподібну мавпу горилу.

Як я і обіцяв, серед тих, хто надіслав правильну відповідь, було проведено розіграш. Приз номера — дитячу енциклопедію — виграла Юля ПОБЕРЕЖНИК з Вінницької області.

У наступному році ми з вами помандруємо в Америку, в Антарктиду і . . . А де б ви ще хотіли побувати — напишіть мені про це.

ЧАРІВНЕ ЛЮСТЕРКО ЧИ ШАПКА-НЕВИДИМКА?

Майже казковий тест

Дівчаток часто називають принцесами. А вони й не проти цього. Чому? Може, тому, що всі дівчатка — великі мрійниці, часто бачать себе у снах казковими принцесами. От якби була чарівна паличка чи килим-літак! А котрий із чарівних предметів ти вибрала б: шапку-невидимку, килим-літак, машину часу, чарівне люстерко, в якому можна побачити майбутнє? Чи, може, хочеш навчитися бачити крізь стіни, читати чужі думки, перетворюватися в інших людей чи тварин, чути розмови, де б ті розмови не відбувалися? Обрала? Тепер дізнавайся про себе дещо.

Якщо ти обрала:

***ШАПКУ-НЕВИДИМКУ** — ти вмієш помічати дрібниці, котрих не бачать інші люди. Тебе цікавить усе, що відбувається довкола, проте соромишся бути в центрі уваги. Професію обирай таку, де знадобиться вміння спостерігати — письменника, детектива, вченого.*

***КИЛИМ-ЛІТАК** — тебе не цікавлять деталі, сприймаєш подію в цілому, тебе цікавить взаємозв'язок явищ. У майбутньому тобі під силу великі проекти в політиці (президентів-жінок у нас поки що не було).*

***МАШИНУ ЧАСУ** — тебе цікавить далеке минуле людства. Прагнеш аналізувати події й шукаєш можливості вплинути на них. Може, ти станеш істориком чи соціологом?*

***ЛЮСТЕРКО, ЯКЕ ПОКАЗУЄ МАЙБУТНЄ,** — ти нетерпляча, хочеш усе відразу. Любиш розкривати нерозгадані таємниці — тобі сподобається професія дослідника в лабораторії.*

***УМІННЯ БАЧИТИ КРІЗЬ СТІНИ** — тебе цікавить сутність речей, часто замислюєшся над життєвими проблемами. Добре зарекомендуєш себе в медицині, політиці, науці — там, де треба ставити діагноз чи приймати рішення.*

***УМІННЯ ЧИТАТИ ЧУЖІ ДУМКИ** — ти проникліва людина, розумієш те, що, як то кажуть, написано між рядками. Тобі підійде професія, пов'язана з психологією: психолога, менеджера, юриста.*

***УМІННЯ ПЕРЕТВОРЮВАТИСЯ В ІНШИХ ЛЮДЕЙ ЧИ ТВАРИН** — ти ладнаєш з усіма, гарно залагоджуєш суперечки. Добре почуваєшся у колективі, де тебе підтримують і підхвалюють. Може, станеш актрисою?*

***УМІННЯ ЧУТИ РОЗМОВИ, ДЕ Б ВОНИ НЕ ВІДБУВАЛИСЯ,** — ти хочеш бути в курсі усіх подій. Твоя цікавість ставить тебе у складні ситуації. Із тебе вийшов би непоганий репортер.*

Івано-Франківської обл., Сергію СІДОРОВУ з Черкаської обл., Юлі РУБАНОВІЙ з м. Києва, Наталці МЕЛЬНИК з Рівненської обл. Найбільше ж мені сподобалися ось ці казки — читайте їх і ви. А частування цього разу на нашій мудрагельській толоці — настільні ігри отримують Антон ШЛОМА з Київської обл., Аня АЛЕКСЄЄНКО з м. Запоріжжя, Оля ЯВТУШЕНКО із Сумської обл.

До речі, Аня АЛЕКСЄЄНКО має ще й спеціальний приз від мого сусіда Рдумортиха. Пригадуєте, він отримав загадкового і зловісного листа "Двоюрідному сараю від наших воріт", у якому хтось йому погрожував. Рдумортих просив барвінчат допомогти розшифрувати цей лист. Аня найкраще пояснила всі фразеологізми, що були у листі, та ще й написала Рдумортихові поради, завдяки яким він і виплутався з цієї халепи. Рдумортих надіслав їй свій приз — книгу про піратів.

А тепер читаймо казки.

Мудрило ***ПЕРШИЙ І ОСТАННІЙ***

СОКОЛИНЕ ОКО

Конкурс "Соколине Око" фінішує. Це — останній знак із послання відважного індіанця. Означає він два слова — шукайте, вони будуть зайвими у котромусь із матеріалів цього номера. Прочитавши послання Соколиного Ока, треба виконати його — переконати свого друга передплатити "Барвінок" на наступний рік. А затим терміново надсилайте до редакції розповідь про те, як розгадували індіанські знаки і що вони розповіли вам. Бо вже зовсім скоро відбудеться розіграш призів, серед яких і фотоапарат.

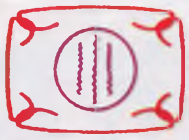

СКІЛЬКИ ГОЛІВ?

Сашко — неабиякий футболіст. Упродовж трьох днів на шкільному турнірі він забив багато голів і став кращим бомбардиром. Першого дня він забив удвічі менше голів, ніж у два наступні (разом узяті), а в останній — на один менше, ніж за два попередні. Скільки голів забив Сашко?

ДЕ ВОНИ ЖИВУТЬ?

Уважно розгляньте малюнки, прочитайте підписи. І спробуйте з них дізнатися, у якій місцевості живуть ці дівчатка й хлопчики.

— Ти, Олю, лише скажи, то ми разом прийдемо до тебе на день народження.

Василь вів сестричку в дитсадок, а вона не хотіла.

— Я учора бачив, як вуж городом повз.

— Хоч корів немає у місті, молоко я люблю.

ПОМІЧНИК МАТЕМАТИКІВ

Цей лічильний прилад було винайдено приблизно 300 року до нашої ери. Але й нині ним користуються у деяких країнах. Його назва "сховалася" у вертикальних затонованих клітинках кросворду.

1. Головний убір.
2. Початок змагань з бігу.
3. Черствий хліб.
4. Пора року.
5. Їду, їду — нема сліду.
6. Скляний посуд для варення.
7. Те, що не варто показувати ворогу.
8. Родич миші.
9. Річ, яка дає змогу мати приватний вітер.

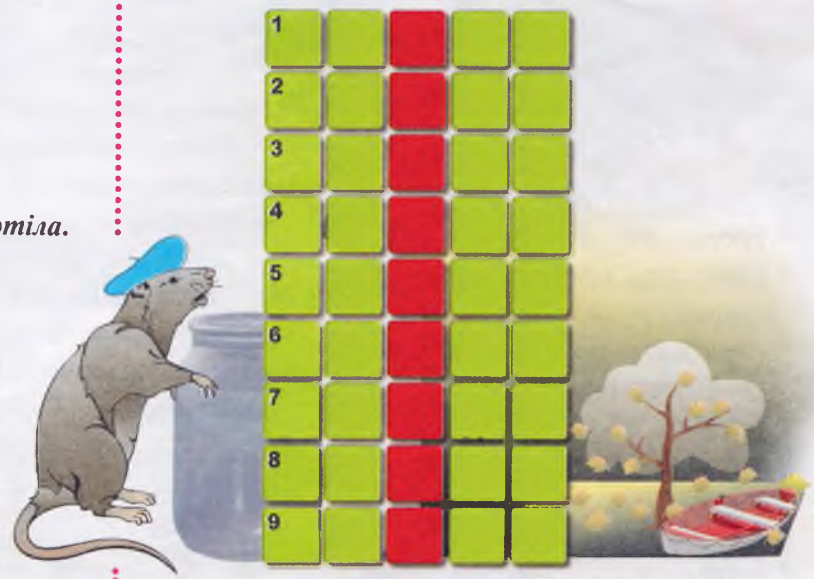

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 9

ПРАДІДУСЬ ЗОЛОТОЇ РИБКИ. 1. Крок. 2. Біда. 3. Звір. 4. Хата. 5. Квас. 6. Кінь. Карась.
ДОПИШИ СЛОВА. Хортиця, китиця, птиця, ратиця, каракатиця...
СКЛАДОВИЙ КРОСВОРД. По горизонталі. 2. Горобець. 5. Перевесло. 6. Локомотив. По вертикалі. 1. Коромисло. 3. Карета. 4. Комора. 6. Лоша.
СОНЯЧНА КВІТКА. 1. Ринок. 2. Косар. 3. Комар. 4. Ранок. 5. Кокос. 6. Синок. 7. Оазис. 8. Свято. 9. Курок. 10. Кошик. 11. Лавка. 12. Ангел. 13. Малюк. 14. Килим. 15. Актор. 16. Риска.

Секрети каліграфії

Антон АЛАТОН
(для друзів — Алатошка)

Перш

Минув перший місяць. Хлопчикам подобалося ходити до школи, і вони дуже старалися, але успіхи мали не найкращі. Ні, не подумайте, що вони в усьому пасли задніх. Сергійко читав найкраще в класі, а Владикові у математиці не було рівних. А от писали обидва дуже погано.

— Який бруд! — зазвичай вигукувала вчителька, коли перевіряла Сергійків чи Владиків зошит. — А літери? Вони ж стрибають по рядках, мов коні. — І писала: "погано!", "дуже погано!" або "неохайно!".

Хлопці розуміли, що в перекладі нормальною шкільною мовою це означає "двійку", "одиницю" або в кращому випадку "трійку з мінусом".

— Добре, що в першому класі оцінок не ставлять, — сказав якось Сергійко. — Але з цим письмом треба щось робити.

— Бачу, даремно ми віддали Костикові чарівні сірники, — похитав головою Владик. — Думали, що слова важливіші. А воно он як повернулося. Може б, оце якраз джин і став би нам у пригоді.

Тільки-но згадали про сірники, аж тут Костик.

— Привіт, малюки, — каже. — Щось мені нудно.

А Сергійко йому:

— Давай-но сірники, що ми тобі віддали за чарівні слова. Зараз такий феєрверк влаштуємо — враз про нудьгу забудеш!

Костику аж мову відібрало, коли з`явився джин і запитав, чого вони бажають. Владик сказав:

— Зроби-но, джине, так, щоб ми з Сергійком писали найкраще в класі.

— Слухаю, мій повелителю! — відповів джин, і хлопці вмить опинилися за столом з чорнильницею, в якій стирчали довгі пір`їни.

— Ха-ха-ха, — засміявся Костик. — Зараз подивимося, що ви накарлючите.

Хлопці взяли в руки пір`їни і почали писати. Але виходили якісь дивні візерунки, а не літери.

— Щось цей джин намудрував. Доведеться викликати ще раз.

Хлопці чиркнули сірником, і

* *Продовження. Початок у №№ 8, 9, 2000 р.*

Чудасні пригоди*

джин з'явився знову.

— Що це ти зробив? — накинулись вони на нього.

— Я зробив з вас найкращих писарчуків.

— Та ми ж взагалі розучилися писати.

Джин подивився на папір і сказав:

— Що вам не подобається? Ви чудово пишете арабською. Навіть сам великий шах не мав кращих писарчуків.

— Ми ж українці і писати маємо українською!

Джин кинувся на коліна:

— Пробачте, повелителі! Я не знаю, як пишуть вашою мовою.

Хлопці замислились.

— Ну добре, — сказав Сергійко, — зроби так, щоб у наших зошитах оцінки були тільки "добре" та "відмінно".

— Слухаю, повелителі!

Хлопці мерщій дістали з портфелів зошити і побачили, що джин виконав їхнє прохання. Але як?.. Костик аж покотився зі сміху:

— Оце так джин! Під такими карлюками — "добре", з такими помилками — "відмінно"!

— Справді, наш джин якийсь недолугий, — засмутились хлопці.

Тим часом Костик забрав сірники, засунув їх у кишеню і промовив:

— Таке добро витрачаєте на дрібниці. Радійте, малеча, допоможу вам і цього разу. Я вам щось принесу.

Через кілька хвилин Костик з'явився з книжкою і простягнув її хлопцям. Книжка називалася "Секрети каліграфії". Ось що в ній було.

Художник
В. БАРИБА

Запитання вікторини

Хлопчики і дівчатка, допоможіть нашим героям розшифрувати ці секрети каліграфії.

Оцифровано на замовлення проекту "Перший" у 2020 р.

КРИСТИНА АГІЛЕРА

Фа-соль-привіт, барвінчата!

Розповім вам сьогодні таку історію. На початку 90-х років у шоу "Клуб Міккі Мауса" співали й танцювали два хлопчики і дві дівчинки. Хлопці з часом (коли підросли) створили гурт "N'Sync", одна дівчинка стала відомою всьому світові співачкою Бритні Спірз, а про другу — Кристину Агілера — розповім вам детальніше.

Співала Кристина з раннього дитинства і за будь-якої нагоди. У десять років уже отримала свій перший приз на конкурсі молодих талантів. У дванадцять почала виступати в діснеївському телешоу. Затим співала на фестивалі в Румунії, озвучила пісню для мультика. І коли настав час випускати сольний альбом, прийшла записуватися на студію. А там за тиждень до цього вже почала працювати Бритні Спірз. Довелося Кристині шукати нову студію, яку вона незабаром і знайшла.

І ось нині Кристина Агілера відома всьому світові як головна суперниця Бритні Спірз, хоча у повсякденному житті співачки дружать. Так теж буває.

Ваш КАМЕРТОНЧИК

УВАГА! конкурс!

Барвінчатко! Візьми участь у конкурсі і виграй приз від «Лего» і «Барвінку».

«Барвінок» – всеукраїнський журнал для молодших школярів. Видається українською мовою. Заснований у 1928 році.
Засновник і видавець: редакція журналу «Барвінок». Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.
Головний редактор Василь ВОРОНОВИЧ
Відповідальний секретар Людмила КОЗІЙ
Редактор відділу літератури Світлана ПРУДНИК
Художній редактор Олександр БАСС
Коректор Світлана ГАЙДУК
Комп'ютерна верстка Віталія Новікова
Адреса редакції: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38–44. Тел. 211-04-98.
Тираж 32960 прим. Зам. 0-63
Друк – поліграфкомбінат «Україна»
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
E-mail: barvinok@info.kiev.ua

ISSN 0132-5930

Що означає червона картка?

***A:** тобі пощастило виграти матч.*
***B:** ти повинен залишити поле.*
***C:** ти повинен поміняти гетри.*

Журнал надходить до вас за пільговим поштовим тарифом завдяки сприянню ДП «ПРЕСА», його директора ГЕРАСИМЕНКА Валерія Вікторовича.

Щоб не псувати журнал, купон намалюй на окремому аркуші паперу.

Правильна відповідь:
(A, B чи C)

Ім'я та прізвище _____

Адреса _____

Вік _____